

KULTURA I WARTOŚCI
ISSN 2299-7806
NR 2(10)/ 2014
KOMUNIKATY
I SPRAWOZDANIA
s. 147–149

WITKACY W KONTEKSTACH. STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ A KRYZYS METAFIZYKI

Zakopane, 22–25 maja 2014

Krzysztof Trojnar

W dniach 22–25 maja 2014 roku w Zakopanem odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Witkacy w kontekstach. Stanisław Ignacy Witkiewicz a kryzys metafizyki*. Organizatorem konferencji był Zakład Estetyki Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie. Celem konferencji było przedstawienie i przedyskutowanie problemów filozoficznych zawartych w dziełach Witkacego oraz poszukiwanie związków jego dociekań z innymi koncepcjami filozoficznymi, dziełami literackimi i malarskimi – w kontekście procesu określanego mianem końca metafizyki.

Konferencja *Witkacy w kontekstach* zorganizowana została w 75. rocznicę śmierci autora *Nienasyceń* i była już *drugą konferencją* rocznicową podejmującą temat filozofii Witkacego, zorganizowaną pod naukowym kierownictwem dr hab. Teresy Pękali prof. nadzw. – kierownika Zakładu Estetyki UMCS.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele z różnych ośrodków akademickich: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu, Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, a także Wolnego Uniwersytetu Berlina. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentowali: prof. T. Pę-

kala – kierownik naukowy konferencji, dr hab. C. Mordka, dr R. Czekał, dr M. Krawczyk – sekretarz konferencji. Udział wzięli także doktoranci: mgr L. Kozak i mgr K. Trojnar. Przedstawicielem Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej był dr hab. A. Ostrowski. Ponadto na konferencję została zaproszona prof. dr hab. K. Wilkoszewska – prezes Polskiego Towarzystwa Estetycznego.

Tematy wygłoszonych referatów i żywe dyskusje ogniskowały się wokół zagadnień filozoficznych, estetycznych, artystycznych i literackich myśli Witkacego. Rozpiętość tematyczna i zróżnicowanie perspektyw interpretacyjnych potwierdziły trafność otwartej na różne dyscypliny formuły konferencji.

Oto pełna lista dwudziestu sześciu referatów wygłoszonych podczas tej konferencji. Pierwszego dnia odbyły się trzy sesje tematyczne, w trakcie których wygłoszono trzynaście referatów. Konferencję otworzyło wystąpienie prof. Teresy Pękali (UMCS) *Nowe konteksty- stare pytania*.

W części pierwszej, poświęconej ontologii Witkacego, referaty wygłosili: dr Maciej Dombrowski (UWr), *Ontologia Ogólna S. I. Witkiewicza a tzw. kryzys metafizyki.*; mgr Anna Duda-Szafranek (UMCS) *Realizm monadologiczny Stanisława Ignacego Witkiewicza wobec kryzysu metafizyki.*; dr Kazimierz Piotrowski (ASP w Łodzi) *Metafizyka i perwersja. Problem ontogenezy w monadologii Witkacego*; dr Kazimierz Łyszcz (UTH w Radomiu) *Witkacy jako turysta*.

Druga część została poświęcona koncepcjom teoretycznym w myśli Witkacego. Głos zabrali: dr Beata Garlej „*Rozmowy istotne*” *Witkiewicza z Ingardenem*; prof. Piotr Przybysz (UG) *Witkacy w oczach Stefana Morawskiego: punkty kluczowe i krytyka*, mgr Liliana Kozak (UMCS) *Portrety Witkacego – twarze niepokoju*; Włodzimierz Mirski *Moja droga do fascynacji Witkacym*.

W trzeciej części podjęto próbę dokonania literackiej analizy powieści i tragedii Witkacego. Referaty wygłosili: mgr Agnieszka Hudzik (Wolny Uniwersytet Berlina) *Witkacy i Broch – eksperymenty z formą powieściową*; dr Dorota Niedziałkowska (KUL) *Autoportrety rosyjskie w kontekstach*; mgr Paweł Polit (Muzeum Sztuki w Łodzi) *Jedność osobowości i plastyczny stan umysłu. Witkiewicz i Boccioni (z Bergsonem w tle)*.

Drugiego dnia wygłoszono jedenaście referatów. W części czwartej, poświęconej metafizycznym zagadnieniom myśli Witkacego, głos zabrali: prof. Ewa Łubieniewska (UP w Krakowie) *Czy „to piekło myszką trąci?” (o Witkiewiczowskiej metafizyce zła)*; prof. Tadeusz Szkołut (UMCS) „*Przeżyć siebie istotnie*”. *Metafizyka Witkacego w kontekście idei nieredukowalnej*

obcości świata; dr hab. Andrzej Ostrowski (UMCS) *Konieczność Nicości Absolutnej*; dr hab. Cezary Mordka (UMCS) *Pożegnanie Witkacego? Uwagi o aktualności poglądów metafizycznych i estetycznych S. I. Witkiewicza*.

Część piąta została poświęcona zagadnieniom estetycznym myśli Witkacego, swoje referaty wygłosili: prof. Artur Mordka (UR) *Jedność artystyczna malarskiego dzieła sztuki a odczucie jedności istnienia*; dr Olga Kłósiewicz (UW) *S. I. Witkiewicza walka z mimesis: forma, deformacja, transformacja*; dr Irena Górka (UAM w Poznaniu) *Witkacy w „Listach do żony”. Między psychofizyką a somaestetyką*; dr Ewa Szkudlarek (UAM w Poznaniu) *W metafizycznych prześwitach obrazów – estetyka błękitu Witkacego*.

Odniesienia myśli Witkacego do współczesnej kultury zdominowały część szóstą, w której referaty przedstawili: mgr Przemysław Pawlak *Narodziny biocybernetyki źródłem Witkacowskiego katastrofizmu*; mgr Eryk Maciejowski (UMCS) *Czy żyjemy w świecie po katastrofie? Próba refleksji nad katastroficznymi prognozami Stanisława Ignacego Witkiewicza*; mgr Krzysztof Trojnar (UMCS) *Witkacy – prekursor memu?*

W ostatnim dniu konferencji, w części siódmej, wygłoszono dwa referaty: dr Rafał Czekaj (UMCS) *Tam, gdzie Adorno spotyka Witkacego – wspólne motywy filozoficzne*; dr Marcin Krawczyk (UMCS) *Estetyzacja a metafizyka w perspektywie Witkacego*.

Na zakończenie obrad prof. Teresa Pękała dokonała podsumowania konferencji oraz podziękowała uczestnikom za udział w tym naukowym spotkaniu. Duże zainteresowanie konferencją, przejawiające się w liczbie wygłoszonych referatów, może świadczyć o ważności i aktualności tematu. Rozpiętość tematyczna i zróżnicowanie perspektyw interpretacyjnych pokazały wielość i bogactwo kontekstów filozoficznych i estetycznych obecnych w myśli Witkacego, otwierając zarazem pole dla dalszych dyskusji – na planowanej już kolejnej konferencji poświęconej twórczości i teoretycznym poglądom S. I. Witkiewicza.

Organizując konferencję *Witkacy w kontekstach. Stanisław Ignacy Witkiewicz a kryzys metafizyki*, Zakład Estetyki UMCS rozpoczął polskie uroczystości związane z 75. rocznicą śmierci S. I. Witkiewicza.

KRZYSZTOF TROJNAR, philosophy major, doctoral student in the Department of Philosophy, Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland. E-mail: krzysztof.trojnar@poczta.umcs.lublin.pl.

